

Område: Det sociale område
Afdeling: Kvalitet og udvikling
Journal nr.: 10-12841
Dato: 11-04-2011
Udarbejdet af: Anja Stokholm
E-mail: Anja.Stokholm@regionsyddanmark.dk
Telefon: 76631094 / 29201094

Notat

Forslag til udvikling af Region Syddanmarks autismeområde

Til orientering i socialudvalget

Anbefalinger

Arbejdsgruppen¹ har følgende anbefalinger:

- Overbygning: Der nedsættes en projektgruppe, der skal udarbejde et kommissorium/en projektplan til etablering af et overbygningscenter på autismeområdet. Projektplanen skal beskrive overbygningens form, indhold samt den organisatoriske tilknytning til de eksisterende autismetilbud, herunder personaledekningen. Projektplanen beskriver mål, leverancer og succeskriterier for overbygningscenteret.
 - Kompetenceafklaring: Som del af overbygningscentret gennemføres en kompetenceafklaring af de medarbejdere, der pt. arbejder på autismeområdet i Region Syddanmark, samt en strategi for kompetenceudvikling på området fremover.
- Ventelisten: Det afklares, hvordan vi bedst håndterer ventelisten – herunder de aktuelle behov, som borgerne på ventelisten har.
- Organisatorisk: Organiseringen af de eksisterende autismetilbud i Region Syddanmark ændres ikke pt. Det anbefales samtidig at følge udviklingen løbende og overveje, om der senere er behov for ændringer.
- Bihuset: Der nedsættes en arbejdsgruppe, der skal afdække den planlagte om- og tilbygning på Bihuset. Herunder skal der tages stilling til den bedste geografiske beliggenhed af tilbuddet (lederguppen tager stilling til om dette sker ud fra BYG's eksisterende model for nybyg/renovering eller som en selvstændig arbejdsopgave).
- Tværasektorielt samarbejde: Der sker en afklaring af, hvordan psykiatriområdet og socialområdet kan samarbejde bedst muligt til gavn for den enkelte borger, når borgeren har behov, der rækker ind i begge områder – eksempelvis ved udredning. Dette skal sikre, at borgeren og kommunen oplever, at regionen giver et sammenhængende tilbud på tværs af sektorer.

Formål

"Vi går forrest når det gælder faglig udvikling og kvalitet i tilbuddene". Sådan hedder en af Det Sociale Områdes visioner. I overensstemmelse med visionen ønsker Region Syddanmark at fastholde og udvikle autismeområdet som et højt specialiseret styrkeområde med en stærk profil.

Det Sociale Område har et indsatsområde der hedder "Det kan altid betale sig at ringe til regionen." Det ønsker vi også skal gælde indenfor autismeområdet. Det Sociale Område har ikke altid mulighed

¹ Arbejdsgruppens medlemmer: Jørgen Haubroe Andreassen, Torben Bøg-Jensen, Torben S. Nielsen, Peter Schønning, Lena Nørregaard, Hans Peter Lund og Anja Stokholm.

for at opfylde dette ønske bl.a. fordi kommunerne har behov for andre – og mere individuelt tilrettelagte - ydelser end dem, regionen pt. tilbyder. Eksempler på dette kunne være differentierede ydelser, aflastning for voksne, samt konsulentydelse til rådgivning, vejledning og udredning.

Formålet med dette forslag er at udvikle autismeområdet, så det fortsat er attraktivt for kommunerne at købe pladser og ydelser på autismeområdet af regionen.

Baggrund

Der er to strømninger i gang på samme tid på autismeområdet i Region Syddanmark: På den ene side er der borgere - børn og voksne - på venteliste til regionale tilbud. Dette behov gælder både faste pladser og aflastningspladser. Derudover efterspørger kommuner også akutpladser. På den anden side oplever tilbuddene i Region Syddanmark, at kommuner hjemtager borgere til egne tilbud. Det sker også, at borgere på venteliste viser sig at få et andet kommunalt tilbud, når tiden nærmer sig for at en plads på et regionalt tilbud kan tilbydes. Begrundelser for hjemtagning og sletning fra ventelisten kan ofte være en stram kommunal økonomi kombineret med et ønske om nærhedsprincip.

Danske Regioner og centrale aktører, som eksempelvis Videncenter for Autisme, deler en bekymring om, at mennesker med autisme i stigende grad placeres sammen med mennesker med andre handicaps i samme tilbud, og at der som følge heraf sker en afspecialisering. Etablering af et stærkt autismeområde skal ses som et modtræk til afspecialisering.

Bestræbelsen på at fastholde og udvikle autismeområdet som et særligt styrkeområde stemmer overens med Danske Regioners arbejde med at skabe en ny arbejdsdeling på socialområdet. Den nye arbejdsdeling, som foreslås af Danske Regioner, skal gøre det muligt at arbejde mere systematisk og sikre højere kvalitet i arbejdet med mennesker med sjældne eller komplekse handicaps og sociale behov. Den nye arbejdsdeling skal indebære, at tilbud for disse målgrupper i fremtiden bør drives, udvikles og koordineres af regionerne.

For at regionens autismetilbud skal være attraktive for kommunerne, er det nødvendigt at tilpasse området til kommunernes behov og ønsker. I en interviewundersøgelse udarbejdet af Videncenter for Autisme fremgår det, at kommunerne ønsker mere gennemsigtighed i forhold til, hvad ydelsen indeholder. Derudover ønsker kommunerne også mere fleksibilitet i de tilbud og ydelser de kan købe, så de nøjagtigt tilpasses borgerens behov, og der ikke betales for uønskede ydelser.

Status omkring pladser og ventelister

Region Syddanmark driver 3 tilbud til mennesker med autisme.

På AutismeCenter Holmehøj er der i alt 28 pladser til voksne med autisme. Disse pladser fordeler sig på 3 bo- og aktivitetstilbud; Holmehøj med 16 pladser, Centrumpladsen med 6 pladser og Humlehaven med 6 pladser. Pr. april 2011 bliver afdelingerne på Centrumpladsen og Humlehaven rømmet, og beboerne flytter til nybyggede boliger på Kirkevej. På Kirkevej bliver der oprettet 8 nye pladser, hvortil pladserne allerede er reserveret til konkrete borgere (matchet). Således bliver der i alt 20 pladser på Kirkevej.

Ifølge ventelisten venter 3 voksne pr. 9. marts 2011 på en plads på AutismeCenter Holmehøj.

På Bihuset, Roesskovvej, bor 18 børn i 3 afdelinger. På Bihusets aflastning på Bjerregårdsvej er der ca. 48 børn i aflastningspladser (omregnet svarende til 12 fuldtidspladser).

Bihusets fysiske rammer på Roesskovvej er trange, og der er behov for mere plads, særligt til personalefaciliteter. Der er ikke muligheder for udbygning på grunden. Ifølge ventelisten er der pr. 9. marts 2011 ingen børn der venter på et fast tilbud, og 7 venter på et aflastningstilbud.

På Jagtvejens Børnehave har der været et stærkt vigende behov for pladser. Pt. er 14 pladser ud af 20 besat. Der er kun 5 børn indskrevet til næste skoleår (fra august 2011). Derfor har regionsrådet besluttet, at lukke Jagtvejens Børnehave med udgangen af juli 2011. Der forhandles med Odense Kommune om at finde et andet passende tilbud til de 5 børn.

Forslaget til udvikling af autismeområdet har to ben

1. De regionale tilbud tilpasses kontinuerligt kommunernes efterspørgsel, herunder fleksible tilpasninger i forhold til ændrede behov.
2. Autismområdet konsolideres og styrkes med et særligt overbygningscenter, der skal udvikle autismeområdet som videns- og kompetenceområde i Region Syddanmark.

Fremtidig organisering

Arbejdsgruppen har drøftet, hvorvidt organiseringen af autismeområdet med fordel kunne ændres. Arbejdsgruppen mener ikke, at der for nuværende er basis for at forslå en ændret organisering, men at udviklingen bør følges løbende. Særligt hvis der på et senere tidspunkt bliver behov for at udvide med flere pladser, skal organiseringen overvejes.

Autismeområdet konsolideres og styrkes med et særligt overbygningscenter i Region Syddanmark

Som overbygning til de fysiske tilbud om pladser til børn og voksne med autisme foreslår arbejdsgruppen, at Region Syddanmark etablerer en tværgående overbygning, som fungerer som et særligt overbygningscenter for autisme i regionen.

Formålet med et sådan overbygningscenter er dobbelt: For det første skal det styrke og udvikle den viden, vi har internt i regionen – både på de tilbud der arbejder specifikt med autisme, og også på tilbud hvor primærmålgruppen er en anden, men hvor borgere kan have autismspektrum forstyrrelser i tillæg (f.eks. socialpsykiatrien og tilbud for borgere med udviklingshæmning). For det andet skal overbygningscenteret have til formål at udvikle nye tilbud og ydelser til kommunerne. Det kan være en række af de tilbud og ydelser, som kommunerne efterspørger direkte, eller som vi på anden måde erfarer, der kan være behov for og som kan underbygge den position, vi ønsker Region Syddanmark skal have som højtspecialiseret og attraktiv udbyder inden for autismeområdet.

Aktiviteter der styrker autismeområdet internt kunne være:

- Udvikle samarbejdet med psykiatrien, således at borgere med handicaps og vanskeligheder ved siden af autismedforstyrrelsen kan udredes og tilbydes det rette udviklings- og behandlingsmiljø. Her udnyttes synergien til det nu sammenlagte social- og psykiatriområde.
- Etablering af netværk eller samarbejds- og vidensorgan for tilbud i regionen, der yder støtte til borgere med autisme (udover de tilbud der snævert henvender sig til borgere med autisme).

- Afholde interne autismekonferencer på tværs af regionens sociale tilbud for medarbejdere, der arbejder med autismeproblematikker i regionen, så medarbejderne kan udveksle erfaringer og viden og få input. Dette kunne være et årligt tilbagevendende arrangement - eller evt. hvert andet år.
- Udvikle vores viden omkring samspillet mellem retspsykiatrien og autisme.
- Blive bedre til at dokumentere vores ydelser (skabe gennemsigtighed i forhold til ydelser), hvilket vil passe ind i det nye indsatsområde på socialområdet, hvor der skal laves servicedeclarationer for alle tilbud.
- Oprette en intern vidensportal over medarbejdere med særlige kompetencer på autismeområdet.
- Etablere og støtte udviklings- og forskningsprojekter på autismeområdet.

Aktiviteter der er rettet mod kommunale samarbejdspartnere kunne være:

- Tilbyde et akutberedskab der både kan tilbyde konsulentytelser og akutpladser.
- Tilbyde ydelser omkring udredning af borgerens handicap og vanskeligheder for kommuner - også for borgere med dobbelt og tredobbelt diagnoser (efter afklaring af samarbejde med andre sektorer).
- Tilbyde ydelser med hjælp til sagsbehandlere med at finde det rette tilbud til en borger - også selvom det ender med at blive et andet sted end et regionalt tilbud.
- Tilbyde ydelser med hjemmestøtte til borgere med autisme.
- Tilbyde ydelser med forældre- og pårørende kurser.
- Tilbyde ydelser med uddannelse, kurser og supervision til medarbejdere i kommunalt regi.
- Afholde konferencer og workshops, der er åbne for alle.

Andre tiltag der kan styrke autismeområdet:

- Arbejde med hvordan vores viden på autismeområdet kan bruges på beslægtede områder – fx omkring ADHD og Aspergers Syndrom.
- Udvikle særlige tilbud rettet mod ældre med autisme.

Arbejdsgruppen bag forslaget på autismeområdet anbefaler, at der nedsættes en projektgruppe til at igangsætte dette overbygningscenter. Et sådan projekt skulle konkretisere mål og succeskriterier for centret samt formulere og tilvejebringe de relevante leverancer.

Projektet kan på baggrund af projektplan søge midler i udviklingspuljen. Socialområdet bør fra starten tage stilling til finansiering af et sådan center efter en projektperiode, når det får form af en driftsopgave.